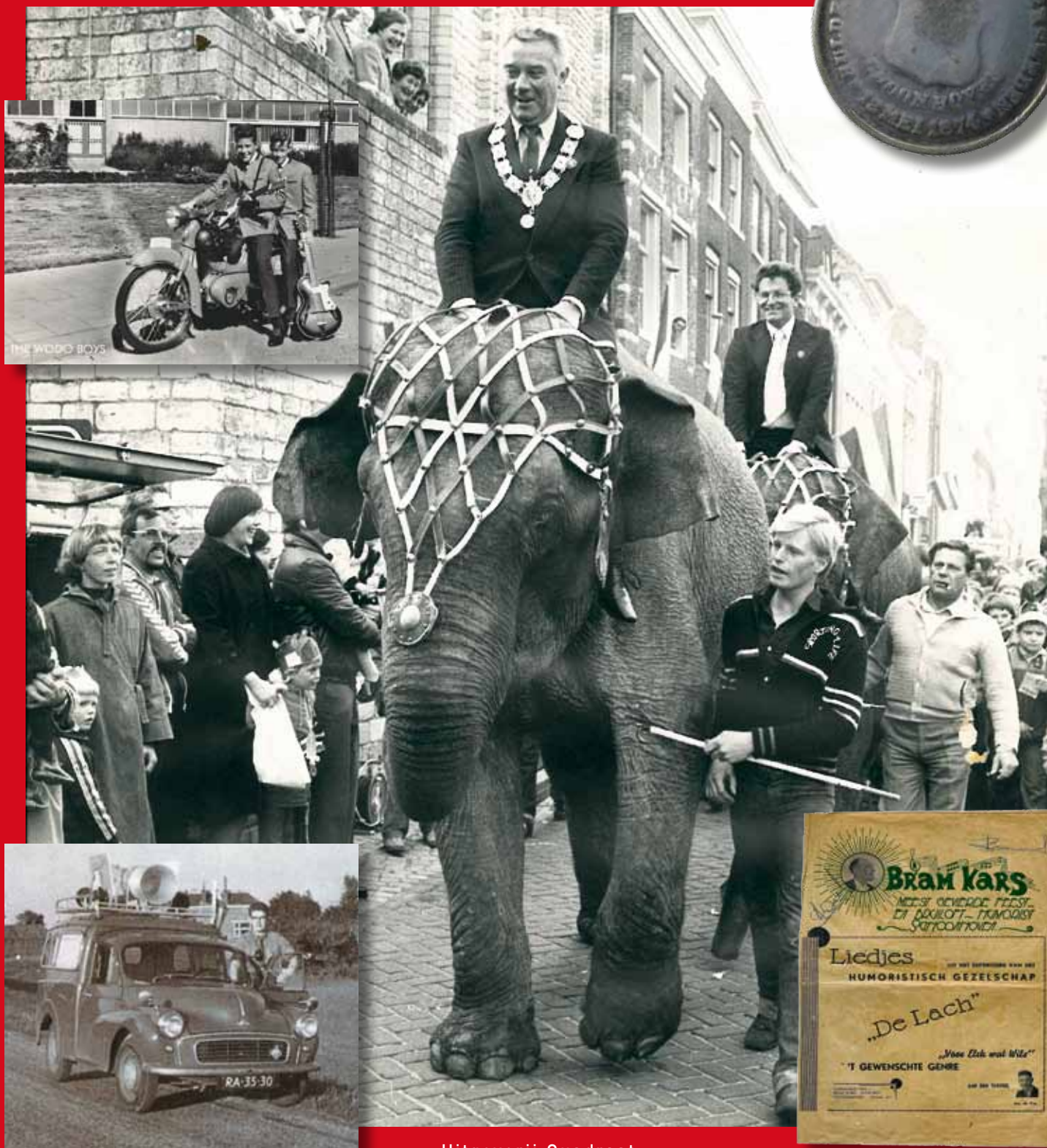

HET LEVEN IN SCHOONHOVEN

MAGAZINE
HET LEVEN
IN SCHOONHOVEN
NUMMER 11
DECEMBER 2011
€ 4,95

Feest en Muziek

65 jaar Spomuza

Bijna vijftig jaar geleden is op 28 januari 1957 het comité Spomuza - sport, muziek en zang - opgericht en wordt het bestuur gevormd door Jan de Gruijter, Chris Wiezer en Willy Groenen. De Gruijter – bekend van de bolhoed en sigaar - is de eerste voorzitter. Hiermee geeft de gemeente Schoonhoven de organisatie van de jaarlijkse kermis uit handen. Daar heeft zij goede reden voor. Schoonhoven is in deze jaren nog een streng orthodoxe gemeente en de komst van de kermis is vaak een heet hangijzer.

De eerste twintig jaar

Na de winterstop is de Schoonhovense kermis in april de eerste van het nieuwe jaar. Vanaf de oprichting tot heden is de exploitant de familie Verdonk, tegenwoordig de ruim zeventigjarige Martin Verdonk. De kermis heeft vooral een grote aantrekkingskracht op de nieuwsgierige jeugd.

Spomuza is de eerste jaren alleen bezig met de organisatie van de kermis op het Doelenplein. Het pachtgeld dat hiermee wordt verdiend verdeelt het comité onder de aangesloten verenigingen voor sport, muziek en zang. Eén keer per jaar is er een jaarvergadering waar de 29 aangesloten verenigingen graag verschijnen want er valt geld te halen!

Nico den Haak, vanaf 1966 lid en secretaris, herinnert zich ook de wekelijkse bijeenkomsten bij Jan de Gruijter. Daar wordt vooral gebabbeld en het is Nico die voorstelt de naam kermis te veranderen in Lunapark. Vooral de ouderen spreken hem vaak aan op zijn rol in Spomuza en dat hij als protestant toch niet bij zo'n club hoort. Zijn vader

↑ De heer Jan de Gruijter ontvangt een Koninklijke onderscheiding van burgemeester A.P. Schouwenaar. Fotocollectie Arie Trompetter.

is ook al niet blij dat hij bestuurslid is want het kost het bedrijf klanten. Hij houdt zijn lidmaatschap wat op de achtergrond. Jan is vooral de regelaar die toekijkt hoe de anderen uitvoering geven aan het comité. In 1971 volgt Bep Veer voorzitter de Gruijter op.

Een nieuwe wind

In 1976 wordt Spomuza nieuw leven ingeblazen wanneer Veer de voorzittershamer doorgeeft aan Balt Hagens en Ron Clason en Wietse Jager aantreden als bestuurslid. Zij vinden dat Spomuza meer moet zijn dan de verstrekker van de jaarlijkse subsidies. Zo bedenken ze, ter stimulering van bijzondere verenigingsactiviteiten, de zogeheten "evenementsubsidies" terwijl daarnaast ook tal van eigen activiteiten worden ontwikkeld.

De eerste is de 'Spomuza-week'. Negentwintig aangesloten verenigingen

organiseren en presenteren zich aan de bevolking door diverse spelletjes en activiteiten. Er wordt een puzzeltocht en een feestavond georganiseerd waar Ben Cramer, Ria Valk en Bromsnor (van Swiebertje) te gast zijn.

Op 4 mei 1981 wordt het comité een stichting en dit geeft meer mogelijkheden om ook zelf activiteiten te ontplooiën. Zo is de 'Dag der Verenigingen' de naam voor de Zeskamp waarbij teams van diverse clubs het sportief tegen elkaar opnemen in zwembad 't Wilgerak.

Hagens komt ook met het idee een taptoe te organiseren. De eerste vindt plaats in september 1982 op het terrein bij het Bastion. Het is noodweer en na afloop is het burgemeester Schouwenaar die voorstelt de taptoe naar mei te verplaatsen. De taptoe groeit uit tot een groot evenement, muziekkorpsen van naam komen graag voor een zacht prijsje vanwege de fantastische akoestiek van het Doelenplein en omdat het publiek gratis toegang heeft. De Zilverstadtaptoe wordt zelfs de derde taptoe van het land. Na 2003 gaat ze echter ten onder aan haar eigen succes omdat de kosten van de organisatie niet meer op te brengen zijn.

Activiteiten willen behouden

De organisatie van braderieën zoals de Schoonhovense dag en later de Bartholomeusdag is in handen van de stichting. Men wordt vaardig in het plaatsen van kramen en dranghekken of het regelen van verkeersregelaars. De zilverstadmars en de avondvierdaagse komen na het wegvallen van de wan-

↑ Van links naar rechts Wietse Jager, Wim Elbertse, Balt Hagens, Bas de Hoop, Ben Roelofs op 28 januari 1997 (tijdens het 40 jarig jubileum)

delsportvereniging onder haar hoede. Ook organiseert ze paardenmarkten, oldtimersshows, vuurwerkshows, vliegshows en autoshow's. De collecte van Jantje Beton of het transport van het bevrijdingsvuur uit Wageningen regelt het bestuur.

Als begin jaren tachtig de lokale Sinterklaas moet afhaken, komt Spomuza in actie en organiseert de intocht van de Goedheilman, tot op heden. Hoogtepunt wordt de nationale intocht in 1987, een dieptepunt die keer dat Sinterklaas voorover van het paard valt en zijn wenkbrauwen verliest. Het filmpje haalt de uitzending van Jack Spijkerman.

Wanneer in 1997 het onzeker is of er een kerstboom op de Stenenbrug zal staan, is het voorzitter Hagens die samen met kermisexploitant Verdonk voor een nieuwe kerstboom zorgt. In 2000 overlijdt voorzitter Balt Hagens en wordt Wim Carmiggelt voorzitter van Spomuza.

Veranderingen in de wetgeving maken het tegenwoordig onmogelijk om de kermisgelden naar de drieëndertig aangesloten verenigingen te laten vloeien. Toch blijft Spomuza gelukkig nog voor tal van activiteiten en initiatieven verantwoordelijk en wordt zij daarbij door enthousiaste vrienden en sponsors ondersteund.

Met dank aan Nico den Haak, Bas de Hoop, Ron Clason en Wim Carmiggelt. Zie: www.spomuza.nl

Vaandel en penning voor 'zilveren' Koning Willem III

Het 25-jarig regeringsjubileum van Koning Willem III werd in 1874 uitgebreid gevierd. Centrum van dit 'zilveren jubileum' was natuurlijk de hoofdstad Amsterdam waar de koning en de koningin luisterrijk ontvangen werden. Overall in ons land werden fraaie festiviteiten opgezet, unieke versieringen gemaakt en bijzondere geschenken voor Zijne Majesteit bedacht. Zo ook in Schoonhoven: onze goud- en zilversmeden maakten een bijzonder vaandel als speciale versiering en een gouden penning als geschenk.

Het feestcomité in Schoonhoven, met schoolhoofd Akkerhuis en gemeentesecretaris Geelhoed als president en secretaris, ging voortvarend met de voorbereidingen van start. De stad moest versierd. Ze nodigden "de Ingezetenen der gemeente beleefdlijk uit, op 12 mei a.s. door eene algemeene illuminatie, de viering van het heuglijk Konings-feest te willen opluisteren." De te verlichten lengte "van af de Vischbrug tot aan het Boterhuis" was 453 meter, wat aan kosten 60 cent per strekkende meter opleverde. Stadsarchitect Redeker ging met een intekenlijst langs alle bewoners van de Haven om het benodigde bedrag naar rato bij elkaar te krijgen. Schoonhovense citymarketing van toen.

↑ Koning Willem III (1817-1890), Koning der Nederlanden en Groothertog van Luxemburg, 1849-1890. Huwde 1e 1839 Sophie Prinses van Württemberg; huwde 2e 1879 Emma Prinses van Waldeck-Pyrmont. Foto www.paleizen.nl

want koning Willem III en koningin Sophie van Württemberg, leefden al sinds 1851 gescheiden van tafel en bed.

↑ Advertentie 'Konings-feest', Schoonhovensche Courant, 17 april 1874, met oproep van de Feestcommissie tot 'algemene illuminatie'. Collectie HOP, Bibliotheek Schoonhoven.

Op dinsdag 12 mei 1874 werd het feest geopend met 21 kanonschoten en een grote parade door het garnizoen en de schutterij. Er werden "namens de burgerij aan HH. MM. den Koning en den Koningin telegrammen van gelukwensching [...] gezonden: Het feestvierende Schoonhoven heeft de eer Uwe Majesteit geluk te wenschen met deze heuglijke dag." Twee telegrammen,

Optocht in twee delen

Vanaf de Doelen werd een allegorische optocht georganiseerd. Deze bestond uit een algemeen gedeelte en een deel "georganiseerd van wege de goud- en zilversmeden te dezer stede." Dit bijzondere deel van de optocht werd geopend door "een Gildeknaap in costume, dragende het gildeteken der Goud- en Zilversmeden" en dan volgde "een Banierdrager, dragende het schild der Goud- en Zilversmeden, begeleid door twee schildknappen"... in zwartfluwelen costuums met zilver afgezet. Natuurlijk waren ook de bestuurders van de Nijverheidsver-